

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

"หนังสือพิมพ์" ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484 มาตรา 4 ได้ให้คำจำกัดความ หรือความหมายของหนังสือพิมพ์ว่า เป็น สิ่งพิมพ์ที่มีชื่อจำหน่ายเช่นเดียวกัน และออก หรือเจตนาจะออกตามลำดับเรื่อยไปมีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ก็ตาม มีข้อความต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ตาม (พระราชบัญญัติการพิมพ์ พุทธศักราช 2484 พร้อมด้วยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม, 2520) หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่มีความสำคัญมากที่สุดประเภทหนึ่งในบรรดาสื่อมวลชนหลาย ๆ ประเภท เพราะหนังสือพิมพ์มีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมาก และมีบทบาทในการเสนอข่าว ความเคลื่อนไหวของสังคมที่เก่าแก่ที่สุด (จำนง วิบูลย์ศรี และ ดวงทิพย์ วรพันธุ์, 2526) หนังสือพิมพ์ช่วยสะท้อนความต้องการของสังคมให้รัฐบาลได้ทราบ และมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังช่วยประสานความเข้าใจระหว่างประชาชนกับประชาชน และระหว่างประชาชนกับรัฐบาลได้เป็นอย่างดี (มนต์ชัย นันนาทนนท์, 2527)

หนังสือพิมพ์สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ หนังสือพิมพ์ทั่วไปและหนังสือพิมพ์ธุรกิจ (พีระ จิโรโสภณ, 2533)

หนังสือพิมพ์ทั่วไป มีความหลากหลายในการนำเสนอเนื้อหา ซึ่งจะประกอบด้วยข่าวหลาย ๆ ด้าน เช่น ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา บันเทิง เกษตร และกีฬา เป็นต้น ปะปนกันไป

ส่วนหนังสือพิมพ์ธุรกิจ เป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นการนำเสนอเนื้อหาสาระเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจเท่านั้น จะมีข่าวด้านอื่น ๆ เช่น ข่าวการเมือง สังคม บันเทิง อยู่บ้าง ก็เป็นเพียงการนำเสนอข่าวเพิ่มเติมเล็กน้อยให้กับผู้อ่าน และบางครั้งข่าวหรือเนื้อหาเหล่านั้นก็มักจะเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจหรือธุรกิจอยู่ด้วย

หนังสือพิมพ์ธุรกิจมีบทบาทมากขึ้นเรื่อย ๆ ในสังคมปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องจากเรื่องเศรษฐกิจของประเทศนั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ดีกินดีของทุก ๆ คน เป็นเรื่องสำคัญในนโยบายของรัฐบาล และของพรรคการเมืองต่าง ๆ และเป็นเรื่องสำคัญของประเทศ (ชินวุธ สุนทรสีมะ, 2516) ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539 ซึ่ง

ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไว้ ในด้านการพัฒนาการเงิน การคลังและตลาดทุน การเกษตร อุตสาหกรรม การค้า และบริการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี บริการพื้นฐาน พลังงาน และการพัฒนาภาคมหานครและเขตเศรษฐกิจใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2535) นอกจากนั้นสภาวะธุรกิจและการลงทุนของประเทศ ไทยในปัจจุบันก็นับว่าก้าวหน้ากว่าที่เคยเป็นมา ทำให้ข่าวเศรษฐกิจการเงินการธนาคารได้รับความสนใจจากประชาชนเพิ่มขึ้น หนังสือพิมพ์ธุรกิจจึงได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

ในด้านของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์นั้น ผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องหาข่าวทั้งจากตัวแหล่งข่าว ซึ่งจะได้รับในรูปของข่าวแจก งานแถลงข่าว การสัมภาษณ์ เอกสารประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าว ต่างประเทศ ฯลฯ รวมทั้งจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ในด้านเศรษฐกิจ การเงิน การธนาคาร ทั้งระดับชาติและระดับโลก เพื่อที่จะสามารถนำความรู้ดังกล่าวนี้มารายงานและอธิบายความข่าว ได้ถูกต้อง (ดร.ฉิม หิรัญรักษ์, 2532) ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ผู้สื่อข่าวสามารถค้นได้จากหนังสืออ้างอิงและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

จากความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของวิทยาการ และเทคโนโลยีและการเจริญเติบโตของสังคม ทำให้นักข่าว นักเขียน และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไม่สามารถอาศัยการศึกษา ค้นคว้าจากหนังสือ หรือสิ่งพิมพ์ที่สะสมไว้ส่วนตัวได้เพียงพอ จึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากห้องสมุด ซึ่งห้องสมุดที่จะตอบสนองความต้องการของนักหนังสือพิมพ์ได้ดีที่สุด ก็คือ ห้องสมุดหนังสือพิมพ์* ห้องสมุดหนังสือพิมพ์เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญ สำหรับการดำเนินงานหนังสือพิมพ์และในการผลิต ข่าว หน้าที่ที่สำคัญที่สุดของห้องสมุดหนังสือพิมพ์ คือการให้บริการกองบรรณาธิการ โดยทำหน้าที่จัดหาสารนิเทศและทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้ข้อเท็จจริง ให้มุมมองที่ลึกซึ้ง ให้แนวความคิดและให้ข้อมูลสนับสนุนเพิ่มเติมแก่บรรณาธิการ นักข่าว และคอลัมน์นิสต์ เพื่อให้ข่าวและเรื่องราวที่เขียนครบถ้วนสมบูรณ์ มีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น และน่าสนใจยิ่งขึ้น ห้องสมุดยังทำหน้าที่เป็นแหล่งสำหรับตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและเรื่องราว (พรณพิมล กุลบุญ, 2534) ให้กับบุคลากร ได้อย่างดีที่สุด

ห้องสมุดหนังสือพิมพ์มีลักษณะพิเศษที่ไม่สามารถพบได้ในห้องสมุดประเภทอื่นและมีลักษณะแตกต่างจากห้องสมุดเฉพาะโดยทั่วไป คือ ห้องสมุดหนังสือพิมพ์เน้นการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารที่เป็นเหตุการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งมีระบบการจัดเก็บและการให้บริการในลักษณะเฉพาะด้วย (ชุตินา สัจจามันท์ และ ไตรรัตน์ สุนทรประภัสร์, 2530) ดังนั้นทรัพยากรที่ห้องสมุดหนังสือพิมพ์จัดเก็บจึง

* หนังสือพิมพ์บางฉบับ เรียกห้องสมุดว่า ศูนย์ข้อมูล

เน้นที่กฤตภาค หนังสือพิมพ์ หนังสืออ้างอิง และภาพเป็นหลัก ส่วนวารสารและหนังสือทั่วไปไม่เน้นการจัดเก็บและมีเพียงจำนวนน้อย สำหรับระบบจัดเก็บที่ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ใช้ เนื่องจากลักษณะงานข่าวต้องการความรวดเร็ว และต้องทำงานแข่งกับเวลาเพื่อออกหนังสือพิมพ์ให้ทัน ในแต่ละวัน (พีระ จิระโสภณ, 2530) ทำให้ห้องสมุดต้องหาวิธีการที่จะให้ผู้ใช้เข้าถึงทรัพยากรได้อย่างรวดเร็วที่สุด ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จึงใช้ระบบหัวเรื่องในการจัดเก็บทรัพยากร เพื่อช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึงทรัพยากรได้ทันทีและค้นได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องผ่านคู่มือช่วยค้นอื่น ๆ ดังนั้นทรัพยากรหลักของห้องสมุดอันได้แก่ กฤตภาค และภาพ จึงจัดเก็บด้วยระบบหัวเรื่อง ส่วนการให้บริการของห้องสมุดหนังสือพิมพ์นั้น โดยทั่วไปห้องสมุดหนังสือพิมพ์เปิดให้บริการแก่บุคลากรฝ่ายข่าวตลอด 24 ชั่วโมง และลักษณะการให้บริการก็เน้นที่ความรวดเร็วห้องสมุดจึงให้บริการจัดส่งข้อมูลที่ต้องการให้ถึงโต๊ะทำงาน โดยนักข่าวไม่จำเป็นต้องมาติดต่อด้วยตนเอง

สำหรับระบบหัวเรื่อง ซึ่งเป็นระบบหลักของห้องสมุดหนังสือพิมพ์นั้น โดยทั่วไปห้องสมุดหนังสือพิมพ์นิยมใช้ระบบ Alphabetic-classified scheme ซึ่งเป็นระบบที่มีการแบ่งเนื้อหา กฤตภาคออกเป็นกลุ่มหัวเรื่องใหญ่ ๆ ก่อน เช่น การเงิน การธนาคาร การคลัง การตลาด การลงทุน การค้า การเกษตร อุตสาหกรรม ที่ดิน หุ่น การเมือง การศึกษา กีฬา และบันเทิง เป็นต้น (Whatmore, 1978) และภายใต้แต่ละกลุ่มจะจำแนกหัวเรื่องเรียงตามลำดับอักษรอีกที อย่างไรก็ตามในการให้หัวเรื่องกฤตภาคนั้น ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ประสบปัญหาการขาดคู่มือการให้หัวเรื่องสำหรับห้องสมุดหนังสือพิมพ์โดยเฉพาะ คู่มือมาตรฐานต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันแม้ว่าจะใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการจัดแบ่งหัวเรื่องได้ (Sholtys, 1984) ก็ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ใน ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ เนื่องจากข้อมูลของห้องสมุดหนังสือพิมพ์จะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ซึ่งเป็นคำที่ไม่ปรากฏในคู่มือหรือหัวเรื่องมาตรฐานใด ๆ (พรรณพิมล กุลบุญ, 2534) ด้วยเหตุนี้หัวเรื่องที่ห้องสมุดหนังสือพิมพ์กำหนดขึ้นใช้ จึงเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างให้หัวเรื่อง และเน้นความเฉพาะเจาะจงในแต่ละหัวเรื่องไปตามสาระสำคัญของการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ของตน รวมทั้งลักษณะของการแบ่งกลุ่มหัวเรื่องเนื้อหาใหญ่ ๆ ก็มีความแตกต่างกันไปด้วย เช่น ห้องสมุดบางแห่งแบ่งกลุ่มเนื้อหาอย่างกว้าง ๆ แต่ห้องสมุดบางแห่งแบ่งให้แคบเฉพาะเจาะจงลงไป

นอกจากนั้น หัวเรื่องกฤตภาคที่ห้องสมุดหนังสือพิมพ์กำหนดขึ้นใช้ บางหัวเรื่องยังไม่ตอบสนองต่อการค้นคว้าของนักหนังสือพิมพ์ เช่น ใช้ศัพท์วิชาการซึ่งเป็นคำที่นักหนังสือพิมพ์ไม่คุ้นเคย นักหนังสือพิมพ์ต้องการหัวเรื่องกฤตภาคที่เป็นคำศัพท์ที่ใช้กันในแวดวงของนักหนังสือพิมพ์เท่านั้น เช่น ใช้เหตุการณ์ต่าง ๆ มากำหนดเป็นหัวเรื่อง เป็นต้น (ชนันนา ผสมกุลศีล, 2532) รวมทั้งต้องการใช้ศัพท์อิสระ (Free Term) ในการสืบค้นมากกว่า เพราะเป็นภาษาของนักหนังสือพิมพ์เอง ซึ่งเขียนตามความนิยม ตามความถนัด และจากประสบการณ์

จากปัญหาหัวเรื่องกฤตภาคที่ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ระสบข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความต้องการหัวเรื่องกฤตภาคของบุคลากรฝ่ายข่าวของหนังสือพิมพ์ธุรกิจ การเลือกศึกษาเฉพาะหนังสือพิมพ์ธุรกิจ เนื่องจากในปัจจุบันหนังสือพิมพ์ธุรกิจกำลังเพิ่มความสำคัญ และมีแนวโน้มว่าจะมีการจัดทำหนังสือพิมพ์ในลักษณะนี้ออกมาอีกเป็นจำนวนมาก และกฤตภาคส่วนใหญ่ในห้องสมุดหนังสือพิมพ์จะมีเนื้อหาทางด้านธุรกิจหรือเศรษฐกิจเป็นหลัก การศึกษาหัวเรื่องกฤตภาคกับหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ อาจทำให้ผลการวิจัยที่ได้ค่อนข้างกว้าง และกระจัดกระจาย ไม่มีภาพรวมที่ชัดเจน การเลือกศึกษาเฉพาะหัวเรื่องกฤตภาคของหนังสือพิมพ์ธุรกิจ จึงคาดว่าผลการวิจัยจะสามารถนำไปเป็นแนวทางแก่บรรณารักษ์ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ ในการจัดทำหัวเรื่องด้านธุรกิจ หรือปรับปรุงหัวเรื่องกฤตภาคในเนื้อหาอื่น ๆ ได้ตรงกับความต้องการของบุคลากรฝ่ายข่าว อันจะทำให้เกิดความรวดเร็วในการค้นหากฤตภาค ซึ่งจะส่งผลไปยังการผลิตข่าวที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการให้หัวเรื่องกฤตภาคของห้องสมุดหนังสือพิมพ์ธุรกิจ ในด้านการแบ่งกลุ่มหัวเรื่อง ประเภท และลักษณะการใช้ศัพท์
2. เพื่อศึกษาความต้องการหัวเรื่องกฤตภาคของบุคลากรฝ่ายข่าวของหนังสือพิมพ์ธุรกิจ ในด้านการแบ่งกลุ่มหัวเรื่อง ประเภท และลักษณะการใช้ศัพท์

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรฝ่ายข่าวของหนังสือพิมพ์ธุรกิจ ต้องการการแบ่งกลุ่มหัวเรื่องกฤตภาคให้ละเอียดและเฉพาะเจาะจงกว่าหัวเรื่องที่ห้องสมุดกำหนดใ้ใช้อยู่ในปัจจุบัน
2. บุคลากรฝ่ายข่าวของหนังสือพิมพ์ธุรกิจ ต้องการหัวเรื่องใหญ่ที่เป็นคำคำเดียวมากกว่าการใช้หัวเรื่องใหญ่ประกอบหัวเรื่องย่อย
3. บุคลากรฝ่ายข่าวของหนังสือพิมพ์ธุรกิจ ต้องการหัวเรื่องที่เป็นศัพท์อิสระ และคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการสำรวจหนังสือพิมพ์ธุรกิจ เพื่อนำมาเป็นประชากรในการศึกษา ผู้วิจัยได้

กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกหนังสือพิมพ์ ดังนี้ คือ

- 1.1 เป็นหนังสือพิมพ์ธุรกิจที่มีกำหนดออกไม่เกินรายสัปดาห์
- 1.2 เป็นหนังสือพิมพ์ธุรกิจที่มีการดำเนินงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี และ
- 1.3 เป็นหนังสือพิมพ์ธุรกิจที่มีห้องสมุดที่จัดเก็บทรัพยากรอย่างเป็นระบบ

ปรากฏว่าจากจำนวนหนังสือพิมพ์ธุรกิจ ทั้งหมด 9 ฉบับ มีหนังสือพิมพ์ที่อยู่ในเกณฑ์ 4 ฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ และหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ

2. การศึกษาการให้หัวเรื่องกฤตภาคจะสำรวจจากห้องสมุดหนังสือพิมพ์ที่ให้บริการแก่หนังสือพิมพ์ธุรกิจ 4 ฉบับ ดังกล่าวเท่านั้น คือ

- 2.1 ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน
- 2.2 ห้องสมุดหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น (ให้บริการบุคลากรฝ่ายข่าวของหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ รวมทั้งหนังสือพิมพ์อื่นในเครือของเดอะเนชั่น)
- 2.3 ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์มติชน (ให้บริการบุคลากรฝ่ายข่าวของหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ รวมทั้งหนังสือพิมพ์อื่นในเครือของมติชน)
- 2.4 ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ

หัวเรื่องกฤตภาคที่จะศึกษาจากห้องสมุดหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 แห่งจะคัดเลือกเฉพาะหัวเรื่องทางด้านเศรษฐกิจเท่านั้น ซึ่งได้แก่ หัวเรื่องด้านการเงิน การคลัง ตลาดทุน การเกษตร การค้าอุตสาหกรรม การบริการ เทคโนโลยี พลังงาน คมนาคมขนส่ง อสังหาริมทรัพย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 และเอกสารการสอนชุดวิชาการข่าวและบรรณาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2535 ; ดร.ณิ หิรัญรักษ์, 2532) เป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตเนื้อหาทางด้านเศรษฐกิจ

3. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรฝ่ายข่าวของหนังสือพิมพ์ธุรกิจ ทั้ง 4 ฉบับ ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 265 คน

บุคลากรฝ่ายข่าว หมายถึง บรรณาธิการข่าว/หัวหน้าข่าว และผู้สื่อข่าว โดยตำแหน่งผู้สื่อข่าวนั้นจะรวมตำแหน่งรีไรท์เตอร์ไว้ด้วย เนื่องจากมีหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจเพียงฉบับเดียวที่มีการแยกตำแหน่งรีไรท์เตอร์ในขณะที่หนังสือพิมพ์ธุรกิจอีก 3 ฉบับ ไม่มีตำแหน่งนี้แยกออกมาโดยตรง แต่เป็นงานที่แฝงอยู่กับตำแหน่งต่าง ๆ ของบุคลากรฝ่ายข่าว

จากจำนวนประชากรทั้งหมด 265 คน ผู้วิจัยได้นำมากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเลขสุ่มอย่างง่าย ของ Krejcie และ Morgan (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน

159 คน และจากขนาดกลุ่มตัวอย่างนี้ ได้นำมาหาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Systematic Sampling) โดยใช้สูตร $n_i = \frac{N_i}{N} \times n$; $i = 1, 2, 3, \dots, k$ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, 2528) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรฝ่ายข่าว ดังนี้ คือ

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน	จำนวน	44	คน
หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ	จำนวน	31	คน
หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ	จำนวน	42	คน
หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ	จำนวน	42	คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม และมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์และหัวเรื่องจากเอกสาร รวมทั้งสัมภาษณ์บรรณาธิการห้องสมุดหนังสือพิมพ์ธุรกิจทั้ง 4 แห่ง คือ ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน ห้องสมุดหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์มติชน และห้องสมุดหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ

2. ศึกษาการให้หัวเรื่องกฤตภาคทางด้านเศรษฐกิจในห้องสมุดหนังสือพิมพ์ธุรกิจทั้ง 4 แห่ง ในด้านการแบ่งกลุ่มหัวเรื่อง ประเภท และการใช้ศัพท์ โดยศึกษาจากคู่มือการให้หัวเรื่องกฤตภาคของห้องสมุดหนังสือพิมพ์ธุรกิจ ทั้ง 4 แห่งดังกล่าว

3. สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาความต้องการหัวเรื่องกฤตภาคของบุคลากรฝ่ายข่าว โดยแบบสอบถามประกอบด้วย

ตอนที่ 1. ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2. ความต้องการหัวเรื่องกฤตภาคในด้านการแบ่งกลุ่มหัวเรื่อง ประเภท และลักษณะการใช้ศัพท์

ตอนที่ 3. ปัญหาต่าง ๆ ที่บุคลากรฝ่ายข่าวประสบในการใช้กฤตภาค และข้อเสนอแนะ

เสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามไปทดสอบกับผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจของหนังสือพิมพ์วัฏจักร จำนวน 10 คน

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และแจกแบบสอบถามให้กับบุคลากรฝ่ายข่าว จำนวน 159 คน ด้วยตนเอง และขอความช่วยเหลือจากเลขานุการกองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับดังกล่าวให้ช่วยแจกและเก็บแบบสอบถาม

6. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมหัวเรื่องและจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package For The Social Science/ Personal Computer Plus - SPSS/PC+) เพื่อคำนวณหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ยของร้อยละ

7. สรุปและอภิปรายผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเป็นแนวทางแก่บรรณาธิการในหอสมุดหนังสือพิมพ์ธุรกิจ ในการกำหนดหัวเรื่อง กฤตภาคให้ตรงกับความต้องการของบุคลากรฝ่ายข่าว อันจะทำให้เกิดความรวดเร็วในการค้นหา กฤตภาค และการผลิตข่าวที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

หัวเรื่อง คือ คำ กลุ่มคำ หรือวลีที่กำหนดขึ้นเพื่อระบุเนื้อหาของกฤตภาค หรือเพื่อใช้เป็นคำค้นหากฤตภาค ซึ่งในการวิจัยนี้จะศึกษาในด้านการแบ่งกลุ่มหัวเรื่อง ประเภท และลักษณะการใช้ศัพท์

การแบ่งกลุ่มหัวเรื่อง ได้แก่ การแบ่งเนื้อหา กฤตภาคออกเป็นกลุ่มหัวเรื่องใหญ่ ๆ เช่น การเงิน การธนาคาร การคลัง ที่ดิน ทุน เป็นต้น

ประเภทของหัวเรื่อง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ หัวเรื่องใหญ่ที่เป็นคำคำเดียว และหัวเรื่องใหญ่ประกอบหัวเรื่องย่อย (อัมพร ทีชะระ, 2534)

1. หัวเรื่องใหญ่ที่เป็นคำคำเดียว หมายถึง หัวเรื่องที่เป็น คำ กลุ่มคำ หรือ วลี ที่กำหนดให้ใช้ระบุเนื้อเรื่องของวัสดุหอสมุด จำแนกได้เป็น

- คำเดี่ยว* คือ คำที่กำหนดขึ้นใช้แทนเนื้อเรื่องเกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ

-----
* หรือ คำนามเดี่ยว

และคำที่กำหนดขึ้นใช้เรียกชื่อสามัญนามต่าง ๆ ได้แก่ คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ เช่น กฎหมาย สถิติ การคลัง จิตวิทยา พุทธศาสนา ตำรวจ ข้าง เครื่องดนตรี สะพาน ฯลฯ

- คำผสม คือ คำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปเชื่อมด้วย "และ" และคำที่มีคำประเภทอื่น เช่น คุณศัพท์ คำนาม ฯลฯ มาประกอบคำนาม เช่น หุ่นและการเล่นหุ่น เครื่องมือ และอุปกรณ์สำนักงาน กฎหมายจัดสรรที่ดิน สถานีบริการน้ำมัน ฯลฯ

- การสลับที่คำ คือ หัวเรื่องที่เป็นกลุ่มคำ แต่เมื่อนำมาเป็นหัวเรื่องแล้ว ไม่ได้เรียงถ้อยคำตามนั้น หากย้ายที่คำซึ่งประสงค์จะเน้นหนักมาเรียงไว้เป็นคำแรกโดยใช้จุลภาคคั่น เช่น ข้าว, การค้า

ที่ดิน, การเวนคืน

2. หัวเรื่องใหญ่ประกอบด้วยหัวเรื่องย่อย คือ การใช้หัวเรื่องย่อย จำแนกรายละเอียดของหัวเรื่องใหญ่ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้หัวเรื่องใหญ่มีขอบเขตความหมายชี้เฉพาะขึ้น เช่น น้ำมัน-ราคา

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์-หนี้

ลักษณะการใช้ศัพท์ คือ ลักษณะของคำศัพท์ที่ใช้เป็นหัวเรื่อง ได้แก่ ศัพท์อิสระ คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ

ศัพท์อิสระ คือ คำสำคัญทุกคำที่มีความหมายไม่ว่าจะเป็นคำนาม ชื่อบุคคล หรือ ชื่อบทความ ซึ่งจะ เป็นภาษาพูดและภาษาเขียนที่ใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งเป็นคำที่บุคลากรฝ่ายข่าวแต่ละคนใช้ตามความถนัดของตน และเป็นคำศัพท์ที่ไม่ปรากฏในคู่มือหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ของคณะกรรมการกลุ่มวิเคราะห์ เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (คณะกรรมการกลุ่มวิเคราะห์ เลขหมู่ และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา, 2532)

คำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศ คือ การใช้พยัญชนะประสมตามอักษรวิธีของไทยเพื่อใช้แทนเสียงคำอ่านของภาษาต่างประเทศ

ศัพท์ควบคุม คือ ศัพท์ที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้เป็นศัพท์มาตรฐานที่ได้รับการยอมรับจากนักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญ และเป็นคำศัพท์ที่ปรากฏในคู่มือหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ของคณะกรรมการกลุ่มวิเคราะห์ เลขหมู่และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (คณะกรรมการกลุ่มวิเคราะห์ เลขหมู่ และทำบัตรรายการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา, 2532)

กฤตภาค (Clipping) คือ ข่าว บทความ หรือเรื่องต่าง ๆ ที่ตัดจากหนังสือพิมพ์ ทั้งหนังสือพิมพ์รายวันและรายอื่น ๆ โดยพนักงานบรรณาธิการ หรือพับใส่ซอง หรือแฟ้มแขวนก็ได้ พร้อมทั้งระบุที่มาของข้อมูลอันได้แก่ วัน เดือน ปี หน้า และชื่อของหนังสือพิมพ์ที่นำมาทำกฤตภาค